

Förbättrat skydd mot stalkning

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2010/11:45 Förbättrat skydd mot stalkning samt två motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen. I betänkandet behandlas också fem motionsyrkanden från den allmänna motionstiden.

I propositionen föreslås ändringar i reglerna om besöksförbud. Förslagen är ett led i regeringens strävanden att förbättra situationen för de personer som på olika sätt riskerar att utsättas eller har utsatts för våld, hot eller trakasserier, ofta vid upprepade tillfällen, s.k. stalkning. Förslagen syftar till att stärka förbudets brottsförebyggande funktion och förbättra det skydd som förbudet avser att ge.

Uttrycket besöksförbud ersätts enligt förslaget med kontaktförbud. De omständigheter som åklagaren särskilt ska beakta vid riskbedömningen förtydligas. Proportionalitetsprincipens betydelse tydliggörs genom att det uttryckligen anges att varje beslut om kontaktförbud ska föregås av en proportionalitetsbedömning. Vidare föreslås det att elektronisk övervakning ska få användas för att kontrollera efterlevnaden av ett särskilt utvidgat kontaktförbud.

I propositionen föreslår regeringen också att ett särskilt brott, olaga förföljelse, införs i brottsbalken. Förslaget syftar till att förstärka det straffrättsliga skyddet mot trakasserier och förföljelse.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2011.

Utskottet ställer sig i huvudsak bakom regeringens lagförslag. Utskottet föreslår dock två tillkännagivanden.

För det första anser en majoritet i utskottet (S, MP, SD, V) att rekvisitet ”påtaglig risk” i bestämmelsen om kontaktförbud avseende gemensam bostad bör utgå och att regeringen snarast bör återkomma med ett lagförslag som tillgodoser vad utskottet anfört. Mot detta har M, FP, C och KD reserverat sig.

För det andra föreslår ett enigt utskott att den uppföljning som regeringen förutsätter i propositionen blir bredare än vad regeringen angett. Enligt utskottets uppfattning bör en utvärdering, utöver vad regeringen anført, avse såväl tillämpningen av det nya brottsbalksbrottet olaga förföljelse som hur reglerna om kontaktförbud tillämpas i praktiken.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden	8
Kontaktförbud avseende gemensam bostad	8
Utvidgat och särskilt utvidgat kontaktförbud	11
Elektronisk övervakning för kontroll av kontaktförbud	12
En straffbestämmelse om olaga förföljelse	14
Utvärdering av lagförslagen	14
Övriga lagförslag	15
Reservation	16
Kontaktförbud avseende gemensam bostad, punkt 1 (M, FP, C, KD)	16
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Propositionen	18
Följdmotionen	18
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010	18
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	20
<i>Bilaga 3</i>	
Lagrådsyttrande som begärts av utskottet	45
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets lagförslag	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Kontaktförbud avseende gemensam bostad**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud såvitt avser 1 a och 4 §§ samt tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om rekvisitet ”påtaglig risk” i 1 a §. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:45 i denna del och motionerna 2010/11:Ju3 yrkande 1 och 2010/11:Ju273 yrkande 1 och avslår motion 2010/11:Ju273 yrkande 2.

Reservation (M, FP, C, KD)

2. **Förbud mot att bosätta sig i en viss kommun**

Riksdagen avslår motion 2010/11:Ju207.

3. **Elektronisk övervakning för kontroll av kontaktförbud**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud såvitt avser 2 §. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:45 i denna del och avslår motion 2010/11:Ju331.

4. **Uppgifter om den övervakades position**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud såvitt avser 26 och 27 §§, med den ändringen att 26 § får den lydelse som framgår av bilaga 4. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2010/11:45 i denna del.

5. **Olaga förföljelse**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:45 i denna del och avslår motion 2010/11:Ju293 yrkande 12.

6. **Utvärdering av lagförslagen**

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om utvärdering av lagförslagen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Ju3 yrkande 2.

7. **Övriga lagförslag**

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i äktenskapsbalken,
2. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
3. lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud, med den ändringen i 5 § att ”(2010:000)” byts ut mot ”(2010:1932)”,
4. lag om ändring i lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid,

5. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
 6. lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
 7. lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård,
 8. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,
 9. lag om ändring i sambolagen (2003:376),
 10. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- i den mån lagförslagen inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:45 i denna del.

Stockholm den 12 april 2011

På justitieutskottets vägnar

Kerstin Haglö

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kerstin Haglö (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Christer Adelsbo (S), Helena Bouveng (M), Elin Lundgren (S), Johan Pehrson (FP), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Kent Ekeröth (SD), Lena Olsson (V), Carl-Oskar Bohlin (M) och Mattias Jonsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkande 2004/05:JuU20 behandlade utskottet ett motionsyrkande som väckts under den allmänna motionstiden om behovet av ett nytt lagrum mot förföljelsesyndrom, s.k. stalkning. Med anledning av det aktuella motionsyrkandet begärde utskottet in synpunkter från ett antal myndigheter och institutioner. Den övervägande delen av remissinstanserna ansåg att det fanns ett behov av lagstiftning med direkt inriktning på systematisk förföljelse. Utskottet hade inhämtat att regeringen förberedde ett uppdrag till Brottsförebyggande rådet att ta fram ett kunskapsunderlag i ämnet. Motionsyrkandet ansågs därför vara tillgodosett (reservation M, FP, KD, C).

Regeringen beslutade den 6 juli 2006 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda vilka skyddsåtgärder som är lämpligast för att förstärka skyddet för personer som utsätts för hot eller förföljelse (dir. 2006:84). I uppdraget ingick att föreslå förändringar som kan leda till en bättre och mer ändamålsenlig användning av besöksförbud samt att överväga och lämna förslag på en rättslig lösning som medger att besöksförbud kan kontrolleras med elektronisk övervakning. Utredaren skulle också analysera straffbestämmelsernas tillämplighet vid upprepade trakasserier och förföljelser (stalkning) och överväga om lagstiftningen borde förändras för att förstärka skyddet mot sådana beteenden. Utredningen antog namnet Stalkningsutredningen.

Utredningen överlämnade i oktober 2008 betänkandet Stalkning – ett allvarligt brott (SOU 2008:81). Betänkandet har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2008/8198/KRIM).

I propositionen behandlar regeringen utredningens förslag när det gäller kontaktförbud, förutsättningar för att förena kontaktförbud med elektronisk övervakning och en straffbestämmelse om olaga förföljelse. Övriga delar i utredningens förslag är föremål för fortsatt beredning i Regeringskansliet.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Lagförslagen har granskats av Lagrådet. Regeringen har i allt väsentligt följt Lagrådets synpunkter.

Med anledning av propositionen har två motionsyrkanden väckts. I betänkandet behandlas också fem motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2011. Förslagen i motionerna återges i bilaga 1.

Lagrådet anförde i sitt yttrande den 21 september 2010 såvitt gällde 26 och 27 §§ förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud att Lagrådet, innan det stod klart vilken teknisk lösning och vilken organisation som avsågs, inte hade möjlighet att närmare ta ställning till de föreslagna bestämmelserna. Lagrådet inskränkte därför sitt yttrande i

denna del till att avse ett förslag till en språklig förändring. Utskottet beslutade med anledning av detta den 18 januari 2011 att inhämta Lagrådets yttrande över 26 och 27 §§ förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud i propositionen. Lagrådets yttrande till utskottet återfinns i bilaga 3. Utskottet – som behandlar Lagrådets synpunkter i avsnittet Elektronisk övervakning för kontroll av kontaktförbud – har följt Lagrådets synpunkter.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen ändringar i reglerna om besöksförbud. Förslagen är ett led i regeringens strävanden att förbättra situationen för de personer som på olika sätt riskerar att utsättas eller har utsatts för våld, hot eller trakasserier, ofta vid upprepade tillfällen, s.k. stalkning. Förslagen syftar till att stärka förbudets brottsförebyggande funktion och förbättra det skydd som förbudet avser att ge.

Uttrycket besöksförbud ersätts med kontaktförbud. De omständigheter som åklagaren särskilt ska beakta vid riskbedömningen förtydligas. Proportionalitetsprincipens betydelse tydliggörs genom att det uttryckligen anges att varje beslut om kontaktförbud ska föregås av en proportionalitetsbedömning.

Vidare föreslås det att elektronisk övervakning ska få användas för att kontrollera efterlevnaden av ett särskilt utvidgat kontaktförbud.

I propositionen föreslår regeringen också att ett särskilt brott, olaga förföljelse, införs i brottsbalken. Förslaget syftar till att förstärka det straffrättsliga skyddet mot trakasserier och förföljelse.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2011.

Utskottets överväganden

Kontaktförbud avseende gemensam bostad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar förslaget i propositionen om att ett kontaktförbud avseende gemensam bostad ska gälla högst två månader i taget samt att ett sådant kontaktförbud ska kunna förlängas med högst två veckor.

Med bifall till ett motionsyrkande från S, MP och V samt till ett motionsyrkande från M tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att rekvisitet ”påtaglig risk” i bestämmelsen om kontaktförbud avseende gemensam bostad bör utgå samt att regeringen snarast bör återkomma med ett lagförslag som tillgodoser vad utskottet anför.

Jämför reservation (M, FP, C, KD).

Gällande rätt

Av 1 a § lagen (1988:688) om besöksförbud framgår att ett besöksförbud får avse förbud mot att uppehålla sig i en gemensam bostad om det på grund av särskilda omständigheter finns en påtaglig risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot en sammanboendes liv, hälsa, frihet eller frid. Av 4 § samma lag framgår att ett besöksförbud avseende gemensam bostad får meddelas för högst 30 dygn samt att det får förlängas endast om det finns särskilda skäl och med högst sju dygn i taget.

Propositionen

Regeringen pekar på att Stalkningsutredningen föreslog att rekvisitet påtaglig risk skulle utgå i syfte att få till stånd en mindre restriktiv bestämmelse och möjliggöra en ökad användning av kontaktförbud avseende gemensam bostad. Det skulle enligt utredningens förslag inte krävas en allvarigare hotbild vid kontaktförbud avseende gemensam bostad än vad som krävs vid ett grundläggande kontaktförbud.

Regeringen framhåller att det är ett betydande integritetsintrång att genom ett beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad bli utestängd från sitt hem. Vidare anser ett par av remissinstanserna, bl.a. Riksdagens ombudsmän, att rekvisitet påtaglig risk bör finnas kvar. Regeringen delar den bedömningen. Med rekvisitet ”påtaglig risk” tydliggörs att den konkreta risken för brott ska vara akut och hänförlig till den som förbudet avses skydda, dvs. den sammanboende, anför regeringen. Den pro-

portionalitetsbedömning som ska göras i alla ärenden kan inte ersätta den kvalificering som lagen uppställer genom rekvisitet ”påtaglig risk” vid denna form av förbud. Det bör således även i fortsättningen krävas att det på grund av särskilda omständigheter finns en ”påtaglig risk” för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot en sammanboendes liv, hälsa, frihet eller frid för att ett förbud avseende den gemensamma bostaden ska kunna meddelas.

I propositionen föreslår regeringen vidare att ett kontaktförbud avseende gemensam bostad ska gälla i högst två månader och kunna förlängas med högst två veckor i taget.

Motionerna

I motion Ju3 (S, MP, V) yrkande 1 begär motionärerna att rekvisitet ”påtaglig risk” när det gäller kontaktförbud i en gemensam bostad bör utgå. Om kontaktförbudet ska kunna användas mer i preventivt syfte, vilket även skulle innebära ett utökat brottsofferperspektiv, bör kraven för att få kontaktförbud avseende gemensam bostad mildras. Motionärerna pekar på att Stalkningsutredningen gav ett förslag på hur detta skulle kunna ske genom att bl.a. begreppet ”påtaglig risk” tas bort.

I motion Ju273 (M) yrkande 1 begärs en översyn av de olika rekvisiten för besöksförbud vid gemensam bostad. Enligt motionären bör rekvisitet ”påtaglig” slopas. I yrkande 2 begärs riktlinjer för tolkning av rekvisitet ”gemensam bostad”.

Utskottets ställningstagande

Reglerna om besöksförbud avseende gemensam bostad trädde i kraft den 1 september 2003 (se prop. 2002/03:70 och bet. 2002/03:JuU17).

Som regeringen anför har bestämmelsen om besöksförbud avseende gemensam bostad kommit att tillämpas i begränsad utsträckning. I propositionen uppges det att enligt Åklagarmyndigheten beviljades 2009 ungefär 4 150 ansökningar om besöksförbud, varav endast ca 100 avsåg en gemensam bostad.

Regeringen föreslår nu att ett kontaktförbud avseende gemensam bostad ska gälla högst två månader i taget i stället för som i dag en månad. Vidare föreslår regeringen att ett sådant kontaktförbud ska kunna förlängas med högst två veckor i stället för som i dag en vecka. Utskottet delar regeringens uppfattning att en anledning till att bestämmelsen om besöksförbud avseende gemensam bostad inte tillämpas så ofta är att giltighetstiden är för kort. Det är, som regeringen anför, otillfredsställande om en person väljer att avstå från att ansöka om besöksförbud avseende gemensam bostad av den anledningen att giltighetstiden är för kort, trots att förutsättningarna i övrigt är uppfyllda. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om att förlänga giltighetstiden för ett förbud avseende gemensam

bostad. Likaså välkomnar utskottet förslaget om att förlängningstiden fördubblas. Utskottet tillstyrker därmed 4 § i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud.

Som framgått ovan föreslog Stalkningsutredningen i sitt betänkande (SOU 2008:81) att rekvisitet ”påtaglig risk” i bestämmelsen om kontaktförbud avseende gemensam bostad skulle utgå. Regeringen gör emellertid i propositionen bedömningen att förutsättningarna för att bevilja ett förbud avseende gemensam bostad inte bör förändras. Utskottet vill med anledning av detta anföra följande.

Den nuvarande förutsättningen att det måste finnas en påtaglig risk för brott mot en sammanboendes liv, hälsa, frihet och frid innan ett besöksförbud i en gemensam bostad kan utfärdas, leder enligt utskottets uppfattning till att många personer först måste utsättas för våld eller hot innan samhället har en reell möjlighet att ge hjälp. Det är vidare tydligt att kraven för att kunna tillämpa besöksförbud avseende gemensam bostad är så högt ställda att andra frihetsberövande åtgärder i stället hinner träda in. Detta är naturligtvis inte tillfredsställande eftersom ett kontaktförbud i första hand ska vara en preventiv åtgärd. Utskottet anser att det bör vara självklart att den som utsätts för t.ex. hot eller andra brott inte ska behöva flytta från den gemensamma bostaden. Det finns också anledning att uppmärksamma barnperspektivet i detta sammanhang. Om det är fråga om en relation där det finns barn tvingas ofta även de lämna hemmet tillsammans med den utsatta föräldern, många gånger för att ta skydd på en kvinnojour.

Utskottet anser – i likhet med Stalkningsutredningen – att det inte ska krävas en allvarligare hotbild vid kontaktförbud avseende gemensam bostad än vad som krävs vid ett grundläggande kontaktförbud. I likhet med Stalkningsutredningen vill utskottet peka på den allmänna proportionalitetsbedömning som nu föreslås för alla typer av kontaktförbud. Proportionalitetsbedömningen innebär ett krav på att ett förbud endast får meddelas om skälen för ett sådant intrång eller men i övrigt som förbudet innebär uppvägs.

Sammanfattningsvis anser utskottet att rekvisitet ”påtaglig risk” i bestämmelsen om kontaktförbud avseende gemensam bostad bör utgå. Regeringen bör snarast återkomma med ett lagförslag som tillgodoser vad utskottet nu anfört. I avvaktan härpå tillstyrker utskottet 1 a § i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen med bifall till motion Ju3 yrkande 1 och Ju273 yrkande 1 samt med avslag på motion Ju273 yrkande 2 ge regeringen till känna.

Utvidgat och särskilt utvidgat kontaktförbud

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om förbud mot att bosätta sig i en viss kommun.

Propositionen

Enligt regeringen bör de två skilda förbudsformerna utvidgat respektive särskilt utvidgat kontaktförbud behållas. Någon förändring med avseende på förutsättningarna för de två förbudsformerna bör inte göras. Regeringen anser inte heller att omfattningen av det geografiska området bör utvidgas.

Motionen

I motion Ju207 (FP) anför det att möjligheten att införa ”omvänd” kommunarrest vid mycket grova fall av överträdelse av besöksförbud borde utredas. Den som i ett sådant fall överträder ett besöksförbud ska enligt motionären kunna utestängas från att bosätta sig i samma kommun som brottsoffret.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen anför är ett grundläggande besöksförbud i många fall tillräckligt för att motverka förföljelser eller andra trakasserier. Om det kan antas att ett sådant förbud inte är tillräckligt får det utvidgas till att avse förbud mot att uppehålla sig i närheten av en annan persons bostad, arbetsplats eller annat ställe där personen brukar vistas (utvidgat besöksförbud enligt 2 § första stycket lagen om besöksförbud). Det kan ske genom att den som förbudet avses gälla förbjuds att vistas t.ex. på en viss fastighet eller i ett visst kvarter (prop. 1987/88:137 s. 16).

Som ett komplement till utvidgat besöksförbud finns bestämmelser om särskilt utvidgat besöksförbud. Den som har överträtt ett utvidgat besöksförbud får meddelas förbud mot att uppehålla sig inom ett större geografiskt område. Ett särskilt utvidgat förbud får avse ett eller flera områden i anslutning till sådana platser där den andra personen har sin bostad eller sin arbetsplats eller annars brukar vistas. Förbudet får inte avse ett större område än vad som är nödvändigt (2 § andra stycket lagen om besöksförbud). Syftet med ett särskilt utvidgat besöksförbud är att utsträcka den skyddade personens rörelsefrihet och möjliggöra att denne t.ex. kan förflytta sig mellan bostaden och andra platser där han eller hon brukar vistas (prop. 2002/03:70 s. 27).

Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att tanken bakom regleringen med utvidgade och särskilt utvidgade besöksförbud är att mer ingripande åtgärder successivt ska kunna vidtas vid nya trakasserier och ny

brottslighet. Skyddet för den utsatta personen utökas stegvis. Enligt utskottets uppfattning är den nuvarande regleringen av utvidgat och särskilt utvidgat kontaktförbud väl avvägd. Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion Ju207. Motionen avstyrks. Utskottet återkommer nedan till frågan om elektronisk övervakning för kontroll av kontaktförbud.

Elektronisk övervakning för kontroll av kontaktförbud

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till 2 § lagen (1988:688) om besöksförbud som bl.a. reglerar förutsättningarna för att förena ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning.

Riksdagen antar regeringens förslag till 26 och 27 §§ lagen (1988:688) om besöksförbud, som innehåller regler om uppgifter om den övervakades position, med den ändringen att 26 § får den lydelse som framgår av bilaga 4.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud ska förenas med villkor om elektronisk övervakning, om det inte finns särskilda skäl mot det. Ett särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning ska gälla i högst sex månader och kunna förlängas med högst tre månader i taget.

När ett beslut meddelats om att ett särskilt utvidgat kontaktförbud ska förenas med villkor om elektronisk övervakning ska den mot vilken förbudet gäller vara skyldig att medverka till att den elektroniska övervakningen kommer till stånd och kan fortgå. Hur det ska gå till ska framgå av beslutet. Polismyndigheten på den ort där förbudet helt eller huvudsakligen avses bli tillämpat ska ansvara för verkställigheten av den elektroniska övervakningen. Ansvaret ska kunna överlämnas till en annan polismyndighet.

Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning får endast tas fram när den övervakade träder in i eller vistas inom det område som omfattas av beslutet om särskilt utvidgat kontaktförbud eller när pågående elektronisk övervakning hindras. Sådana uppgifter får bevaras i högst två månader. Därefter ska de omedelbart förstöras.

Motionen

I motion Ju331 (S) anförs det att kontaktförbud bör förenas med elektronisk fotboja.

Utskottets ställningstagande

Som regeringen framhåller i propositionen visar statistiken att ungefär vart tredje besöksförbud överträds, att många besöksförbud överträds mer än en gång och att många överträdelse inte ens anmäls till polisen. Vidare synes få av överträdelserna leda till att någon lagförs. En bidragande omständighet till de få lagföringarna är att det är svårt att bevisa att den mot vilken förbudet avses gälla sökt upp den som förbudet avses skydda, eftersom det sällan finns några vittnen eller någon annan stödbevisning. Utskottet anser i likhet med regeringen att det har visat sig att besöksförbud inte är ett tillräckligt skydd för alla som utsätts för brott eller på annat allvarligt sätt trakasseras. Likaså instämmer utskottet i vad regeringen anför om att en utgångspunkt för reformarbetet bör vara att skyddet för den som utsätts för våld, hot och trakasserier ska förbättras. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet att elektronisk övervakning av vissa kontaktförbud införs.

När det gäller frågan om vilka typer av kontaktförbud som bör få övervakas elektroniskt delar utskottet regeringens bedömning att endast särskilt utvidgat kontaktförbud bör få övervakas elektroniskt. De krav som ställs upp för den typen av kontaktförbud är lämpliga också för elektronisk övervakning. Utskottet ställer sig vidare bakom regeringens resonemang när det gäller den föreslagna regleringens förenlighet med regeringsformen och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (Europakonventionen). Utskottet tillstyrker därmed 2 § förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud. Motion Ju331 är tillgodosedd och avstyrks.

Regeringens förslag innebär att uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning endast får tas fram när den övervakade träder in i eller vistas inom det område som omfattas av beslutet om särskilt utvidgat kontaktförbud eller när pågående elektronisk övervakning hindras. Sådana uppgifter får bevaras i högst två månader. Därefter ska de omedelbart förstöras.

Lagrådet har föreslagit att 26 § förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud får en något ändrad lydelse.

Utskottet anser att regeringens förslag när det gäller uppgifter om den övervakades position kan godtas, dock med de ändringar som *Lagrådet* föreslår. Utskottet tillstyrker därmed 26 och 27 §§ förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud, med den ändringen att 26 § får den lydelse som framgår av bilaga 4.

Utskottet ställer sig i övrigt bakom regeringens ställningstaganden i fråga om elektronisk övervakning.

En straffbestämmelse om olaga förföljelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om en straffbestämmelse om olaga förföljelse i 4 kap. 4 b § brottsbalken.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att en särskild straffbestämmelse, olaga förföljelse, införs. Den föreslagna bestämmelsen innebär att den som förföljer en person genom brottsliga gärningar som utgör misshandel eller försök till sådant brott som inte är ringa, olaga tvång, olaga hot, hemfridsbrott eller olaga intrång, ofredande, sexuellt ofredande, skadegörelse eller försök till sådant brott, åverkan eller överträdelse av kontaktförbud döms, om var och en av gärningarna har utgjort led i en upprepad kränkning av personens integritet, för olaga förföljelse till fängelse i högst fyra år.

Motionen

I motion Ju293 (S) yrkande 12 begärs det att ”stalkning” införs som en särskild brottsrubricering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att straffnivån behöver höjas när det gäller uppregade eller systematiska trakasserier. Likaså instämmer utskottet i att det lämpligaste sättet att åstadkomma detta är att införa en särskild straffbestämmelse där det brottsliga handlandet utgörs av flera brottsliga gärningar vilka kvalificeras genom rekvisit som anger när brottsligheten är särskilt straffvärd. Lagförslaget har enligt utskottets uppfattning fått en väl avvägd utformning. Utskottet tillstyrker därmed förslaget till 4 kap. 4 b § brottsbalken. Motion Ju293 yrkande 12 är därmed tillgodosedd.

Utvärdering av lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Med bifall till ett motionsyrkande från S, MP och V tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att den uppföljning som regeringen förutskickar i propositionen blir något bredare än vad regeringen angett.

Propositionen

Regeringen anför att mot bakgrund av att elektronisk övervakning införs i ett nytt sammanhang är det av stor vikt att följa upp hur lagen tillämpas och vilka effekter ändringarna får för den enskilde, såväl ur skyddssynpunkt som ur ett integritetsperspektiv. Brottsförebyggande rådet bör därför få i uppdrag att utvärdera lagstiftningen. Vid denna utvärdering ska det särskilt uppmärksammas vilken genomslagskraft elektronisk övervakning av särskilt utvidgat kontaktförbud fått och om det område som förbudet gäller är väl avvägt. Den föreslagna regleringen kan, även om den inte utformas som en försöksverksamhet, omprövas när erforderlig erfarenhet har vunnits av tillämpningen. Mot denna bakgrund anser regeringen att det inte finns anledning att tidsbegränsa de bestämmelser som tar sikte på elektronisk övervakning.

Motionen

I motion Ju3 (S, MP, V) yrkande 2 framhålls behovet av en snar uppföljning av dels det nya brottet olaga förföljelse, dels hur kontaktförbudet tillämpas i praktiken.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att regeringen anser att Brottsförebyggande rådet bör få i uppdrag att utvärdera lagstiftningen. Enligt utskottets uppfattning bör en utvärdering, utöver vad regeringen anført, avse såväl tillämpningen av det nya brottbalksbrottet olaga förföljelse som hur reglerna om kontaktförbud tillämpas i praktiken. Vad utskottet nu anført bör riksdagen med bifall till motion Ju3 yrkande 2 ge regeringen till känna.

Övriga lagförslag

Utskottet tillstyrker förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud i övriga delar, dock med en redaktionell ändring i 5 §. Övriga lagförslag tillstyrks.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Kontaktförbud avseende gemensam bostad, punkt 1 (M, FP, C, KD)

av Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Helena Bouveng (M), Johan Pehrson (FP), Patrick Reslow (M) och Caroline Szyber (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud såvitt avser 1 a och 4 §§. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:45 i denna del och avslår motionerna 2010/11:Ju3 yrkande 1 och 2010/11:Ju273 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Av den statistik som återges i propositionen framgår att bestämmelsen om besöksförbud avseende gemensam bostad har kommit att tillämpas i begränsad omfattning. I likhet med majoriteten anser vi att det är otillfredsställande om en person avstår från att ansöka om besöksförbud avseende den gemensamma bostaden av den anledningen att giltighetstiden är för kort, trots att förutsättningarna i övrigt är uppfyllda. Vi välkomnar därför regeringens förslag att förlänga giltighetstiden för ett förbud avseende gemensam bostad till högst två månader. Likaså ställer vi oss bakom förslaget att förlängningstiden fördubblas till högst två veckor i taget. Genom dessa förslag bedömer vi att personer som utsatts, eller riskerar att utsättas, för ett brott i större utsträckning än hittills kommer att anse att det är meningsfullt att ansöka om ett sådant besöksförbud.

När det gäller frågan om rekvisitet ”påtaglig risk” bör finnas kvar eller inte gör vi följande överväganden. I likhet med regeringen vill vi framhålla att det är ett betydande integritetsintrång att bli utestängd från sitt hem. Det kan noteras att Riksdagens ombudsmän (JO) i sitt remissyttrande över Stalkningsutredningens förslag anfört att rekvisitet bör finnas kvar. Vi delar bedömningen att det är för långtgående att helt ta bort rekvisitet ”påtaglig risk” vad gäller kontaktförbud i gemensam bostad. Vi menar dock att det kan finnas skäl att inom ramen för den utvärdering som Brottsförebyggande rådet ska genomföra särskilt uppmärksamma om kontaktför-

bud i gemensam bostad används som en effektiv preventiv åtgärd. Vi vill också i likhet med Stalkningsutredningen peka på den allmänna proportionalitetsbedömning som nu föreslås för alla typer av kontaktförbud. Proportionalitetsbedömningen innebär ett krav på att ett förbud endast får meddelas om skälen för ett sådant intrång eller men i övrigt som förbudet innebär uppvägs. Proportionalitetsbedömningen kan inte ersätta den kvalificering som nuvarande lag ställer genom rekvisitet påtaglig risk.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:45 Förbättrat skydd mot stalking:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i äktenskapsbalken,
2. lag om ändring i brottsbalken,
3. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
4. lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud,
5. lag om ändring i lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid,
6. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
7. lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
8. lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård,
9. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,
10. lag om ändring i sambolagen (2003:376),
11. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Följdmotionen

2010/11:Ju3 av Morgan Johansson m.fl. (S, V, MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rekvisitet ”påtaglig risk” när det gäller kontaktförbud i en gemensam bostad.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en snar uppföljning av både förslaget om olaga förföljelse och hur kontaktförbudet tillämpas i praktiken.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:Ju207 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att i det juridiska systemet införa kommunarrest för grov kvinnofridskränkning.

2010/11:Ju273 av Magdalena Andersson (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av de olika rekvisiten för besöksförbud.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktlinjer för tolkning av rekvisitet "gemensam bostad".

2010/11:Ju293 av Morgan Johansson m.fl. (S):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stalkning.

2010/11:Ju331 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk fotboja.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i äktenskapsbalken

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 7 § och 18 kap. 2 § äktenskapsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

7 §¹

I mål om äktenskapsskillnad får domstolen, för tiden till dess att frågan har avgjorts genom dom som har vunnit laga kraft, på yrkande av någon av makarna

1. bestämma vem av makarna som *skall* ha rätt att bo kvar i makarnas gemensamma bostad, dock längst för tiden till dess att bodelning har skett,

2. förordna om skyldighet för den ena maken att utge bidrag till den andra makens underhåll.

I sådant mål får domstolen också, för tiden till dess att skillnadsfrågan har avgjorts genom dom som har vunnit laga kraft, på yrkande av någon av makarna förbjuda makarna att besöka varandra.

Ett beslut enligt första stycket får verkställas på samma sätt som en dom som har vunnit laga kraft. Ett beslut enligt andra stycket gäller på samma sätt som en dom som har vunnit laga kraft. Beslut enligt första eller andra stycket får dock när som helst ändras av domstolen.

Överträder någon ett förbud enligt andra stycket, tillämpas 24 § lagen (1988:688) om *besöksförbud*.

I mål om äktenskapsskillnad får domstolen dessutom, med tillämpning av bestämmelserna i föräldrabalken, förordna om vad som *skall* gälla i fråga om vårdnad, boende, umgänge och bidrag till barns underhåll för tiden till dess att en sådan fråga har avgjorts genom en dom som har vunnit laga kraft eller föräldrarna har träffat ett avtal om frågan och,

1. bestämma vem av makarna som *ska* ha rätt att bo kvar i makarnas gemensamma bostad, dock längst för tiden till dess att bodelning har skett,

Överträder någon ett förbud enligt andra stycket, tillämpas 24 § lagen (1988:688) om *kontaktförbud*.

I mål om äktenskapsskillnad får domstolen dessutom, med tillämpning av bestämmelserna i föräldrabalken, förordna om vad som *ska* gälla i fråga om vårdnad, boende, umgänge och bidrag till barns underhåll för tiden till dess att en sådan fråga har avgjorts genom en dom som har vunnit laga kraft eller föräldrarna har träffat ett avtal om frågan och, i de

¹ Senast lydelse 1998:320.

i de fall det krävs för att avtalet *skall* gälla, avtalet har godkänts av socialnämnden.

fall det krävs för att avtalet *ska* gälla, avtalet har godkänts av socialnämnden.

18 kap.

2 §²

Om handläggningen av ett mål om äktenskapsskillnad har avslutats utan att det har bestämts vem av makarna som *skall* ha rätt att bo kvar i deras gemensamma bostad till dess att bodelning har skett, får domstolen på ansökan av en av makarna meddela sådant förordnande. Domstolen får därvid också för samma tid, på begäran av någon av makarna, förbjuda makarna att besöka varandra. Domstolen får även ändra ett tidigare förordnande.

På begäran av någon av makarna får domstolen besluta om vad som *skall* gälla enligt första stycket för tiden till dess att frågan har avgjorts genom beslut som har vunnit laga kraft. Ett sådant interimistiskt beslut får verkställas och gäller på samma sätt som ett beslut som har vunnit laga kraft. Beslutet får dock när som helst ändras av domstolen och *skall* omprövas när ärendet slutligt avgörs.

Om någon överträder ett *besöksförbud* som meddelats enligt första eller andra stycket, tillämpas 24 § lagen (1988:688) om *besöksförbud*.

Innan domstolen meddelar ett beslut *skall* motparten få tillfälle att yttra sig.

En ansökan enligt första stycket *skall* ges in till en tingsrätt som är behörig att pröva tvist om bodelning mellan makarna. Till samma tingsrätt inges ansökan om rättens tillstånd enligt 7 kap. 8 §

Om handläggningen av ett mål om äktenskapsskillnad har avslutats utan att det har bestämts vem av makarna som *ska* ha rätt att bo kvar i deras gemensamma bostad till dess att bodelning har skett, får domstolen på ansökan av en av makarna meddela sådant förordnande. Domstolen får därvid också för samma tid, på begäran av någon av makarna, förbjuda makarna att besöka varandra. Domstolen får även ändra ett tidigare förordnande.

På begäran av någon av makarna får domstolen besluta om vad som *ska* gälla enligt första stycket för tiden till dess att frågan har avgjorts genom beslut som har vunnit laga kraft. Ett sådant interimistiskt beslut får verkställas och gäller på samma sätt som ett beslut som har vunnit laga kraft. Beslutet får dock när som helst ändras av domstolen och *ska* omprövas när ärendet slutligt avgörs.

Om någon överträder ett *förbud* som meddelats enligt första eller andra stycket, tillämpas 24 § lagen (1988:688) om *kontaktförbud*.

Innan domstolen meddelar ett beslut *ska* motparten få tillfälle att yttra sig.

En ansökan enligt första stycket *ska* ges in till en tingsrätt som är behörig att pröva tvist om bodelning mellan makarna. Till samma tingsrätt inges ansökan om rättens tillstånd enligt 7 kap. 8 §

² Senaste lydelse 2003:486.

eller om rätts förordnande enligt 9 kap. 8 § att egendom *skall* sättas under särskild förvaltning. Om ett mål om äktenskapsskillnad pågår, *skall* dock en sådan ansökan alltid ges in till den tingsrätt som har tagit upp målet.

eller om rätts förordnande enligt 9 kap. 8 § att egendom *ska* sättas under särskild förvaltning. Om ett mål om äktenskapsskillnad pågår, *ska* dock en sådan ansökan alltid ges in till den tingsrätt som har tagit upp målet.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att det i brottsbalken ska införas en ny paragraf, 4 kap. 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 b §

Den som förföljer en person genom brottsliga gärningar som utgör

1. misshandel enligt 3 kap. 5 § eller försök till sådant brott som inte är ringa,

2. olaga tvång enligt 4 kap. 4 § första stycket,

3. olaga hot enligt 4 kap. 5 § första stycket,

4. hemfridsbrott eller olaga intrång enligt 4 kap. 6 §,

5. ofredande enligt 4 kap. 7 §,

6. sexuellt ofredande enligt 6 kap. 10 §,

7. skadegörelse enligt 12 kap. 1 § eller försök till sådant brott,

8. åverkan enligt 12 kap. 2 § första stycket, eller

9. överträdelse av kontaktförbud enligt 24 § lagen (1988:688) om kontaktförbud

döms, om var och en av gärningarna har utgjort led i en upprepad kränkning av personens integritet, för olaga förföljelse till fängelse i högst fyra år.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

3 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 11 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2010:110

Föreslagen lydelse

13 kap.

11 §

I följande fall får Försäkringskassan besluta att en annan person som är försäkrad för tillfällig föräldrapenning och som i stället för en far eller mor avstår från sitt förvärvsarbete i samband med ett barns födelse ska ha rätt till tillfällig föräldrapenning för ändamål som anges i 10 §:

1. Barnet har inte någon far som har rätt till tillfällig föräldrapenning.
2. Barnets mor är avliden.
3. Barnets far avstår från sin rätt till tillfällig föräldrapenning enligt 10 § och det skulle vara oskäligt att inte låta honom avstå.
4. Barnets far kan inte utnyttja sin rätt till tillfällig föräldrapenning enligt 10 §.
5. Barnets far kommer sannolikt inte att utnyttja sin rätt enligt 10 § på grund av *besöksförbud* enligt lagen (1988:688) om *besöksförbud* eller liknande eller på grund av andra särskilda omständigheter.

5. Barnets far kommer sannolikt inte att utnyttja sin rätt enligt 10 § på grund av *kontaktförbud* enligt lagen (1988:688) om *kontaktförbud* eller liknande eller på grund av andra särskilda omständigheter.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1988:688) om besöksförbud dels att rubriken till lagen, 1–9, 11–17, 19 och 21–24 §§ samt rubrikerna närmast före 1, 23 och 24 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas fem nya paragrafer, 2 a, 12 a och 25–27 §§, samt närmast före 26 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om besöksförbud

Lag om kontaktförbud

Förutsättningar för besöksförbud, m.m.

Förutsättningar för kontaktförbud

1 §

Enligt denna lag får förbud meddelas för en person att besöka eller på annat sätt ta kontakt med en annan person eller att följa efter denna person (*besöksförbud*).

Besöksförbud får meddelas om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot, förfölja eller på annat sätt allvarligt trakassera den som förbudet avses skydda. Vid bedömningen av om sådan risk föreligger skall särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott mot *den andra personens* liv, hälsa, frihet eller frid.

Kan syftet med ett besöksförbud tillgodoses genom någon mindre ingripande åtgärd, får förbud inte meddelas.

Ett *besöksförbud* omfattar inte kontakter som med hänsyn till särskilda omständigheter är uppenbart befogade.

Enligt denna lag får förbud meddelas för en person att besöka eller på annat sätt ta kontakt med en annan person eller att följa efter denna person (*kontaktförbud*).

Kontaktförbud får meddelas om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot, förfölja eller på annat sätt allvarligt trakassera den som förbudet avses skydda. Vid bedömningen av om *det finns en* sådan risk *ska det* särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott mot *någon persons* liv, hälsa, frihet eller frid.

Ett kontaktförbud får meddelas endast om skälen för ett sådant förbud uppväger det intrång eller men i övrigt som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses gälla.

Ett *kontaktförbud* omfattar inte kontakter som med hänsyn till särskilda omständigheter är uppenbart befogade.

1 a §¹

Besöksförbud enligt 1 § får avse också förbud att uppehålla sig i en bostad som brukas gemensamt med annan, om det på grund av särskilda omständigheter finns en påtaglig risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot en sammanboendes liv, hälsa, frihet eller frid (*besöksförbud* avseende gemensam bostad).

Besöksförbud avseende gemensam bostad får meddelas endast om

1. skälen för ett sådant förbud väger väsentligt tyngre än det intrång eller men i övrigt som förbudet innebär för den som förbudet avses gälla, och

2. den som förbudet avses skydda förbinder sig att medverka till att den mot vilken förbudet avses gälla i rimlig utsträckning får tillgång till sina personliga tillhörigheter.

Om det kan antas att ett *besöksförbud* enligt 1 § inte är tillräckligt, får förbudet utvidgas till att avse förbud att uppehålla sig i närheten av en annan persons bostad eller arbetsplats eller annat ställe där den personen brukar vistas (utvidgat *besöksförbud*).

Den som har överträtt ett utvidgat *besöksförbud* får meddelas förbud att uppehålla sig inom ett större område än som följer av första stycket (särskilt utvidgat *besöksförbud*). Förbudet får omfatta ett eller flera områden i anslutning till sådana platser där den andra personen har sin bostad eller arbetsplats eller annars brukar vistas. Det får inte avse ett större område än vad som är nödvändigt.

Kontaktförbud enligt 1 § får avse också förbud att uppehålla sig i en bostad som brukas gemensamt med annan, om det på grund av särskilda omständigheter finns en påtaglig risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot en sammanboendes liv, hälsa, frihet eller frid (*kontaktförbud* avseende gemensam bostad).

Kontaktförbud avseende gemensam bostad får meddelas endast om

1. skälen för ett sådant förbud väger väsentligt tyngre än det intrång eller men i övrigt som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses gälla, och

2 §²

Om det kan antas att ett *kontaktförbud* enligt 1 § inte är tillräckligt, får förbudet utvidgas till att avse förbud att uppehålla sig i närheten av en annan persons bostad eller arbetsplats eller annat ställe där den personen brukar vistas (utvidgat *kontaktförbud*).

Den som har överträtt ett utvidgat *kontaktförbud* får meddelas förbud att uppehålla sig inom ett större område än som följer av första stycket (särskilt utvidgat *kontaktförbud*). Förbudet får omfatta ett eller flera områden i anslutning till sådana platser där den andra personen har sin bostad eller arbetsplats eller annars brukar vistas. Det får inte avse ett större område än vad som är nödvändigt.

Ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud ska förenas med villkor om elektronisk övervak-

¹ Senaste lydelse 2003:484.

² Senaste lydelse 2003:484.

Särskilt utvidgat *besöksförbud* får meddelas endast om skälen för ett sådant *beslut* väger väsentligt tyngre än den inskränkning i rörelsefriheten som förbudet innebär för den som förbudet avses gälla.

ning, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Särskilt utvidgat *kontaktförbud* får meddelas endast om skälen för ett sådant *förbud* väger väsentligt tyngre än den inskränkning i rörelsefriheten som förbudet innebär för den *mot vilken* förbudet avses gälla.

2 a §

När ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning har meddelats, är den mot vilken förbudet gäller skyldig att medverka till att den elektroniska övervakningen kommer till stånd och kan fortgå.

3 §

Ett *besöksförbud* skall förses med de begränsningar och undantag som är påkallade med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.

Ett *kontaktförbud* ska förses med de begränsningar och undantag som är påkallade med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.

4 §³

Besöksförbud skall meddelas för viss tid, *högst ett år*. *Besöksförbud* avseende gemensam bostad får dock meddelas för *högst 30 dygn*.

Kontaktförbud ska meddelas för viss tid. *Kontaktförbud* avseende gemensam bostad får meddelas för *högst två månader*. *Särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning* får meddelas för *högst sex månader*. *I övrigt* får *kontaktförbud* meddelas för *högst ett år*.

Besöksförbudet gäller omedelbart, om inte annat bestäms.

Kontaktförbudet gäller omedelbart, om inte annat bestäms.

Ett besöksförbud får förlängas med *högst ett år i taget*. Ett *besöksförbud* avseende gemensam bostad får endast förlängas om det finns särskilda skäl och med *högst sju dygn* i taget.

Ett *kontaktförbud* avseende gemensam bostad får endast förlängas om det finns särskilda skäl och med *högst två veckor* i taget. Ett *särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning* får förlängas med *högst tre månader* i taget. *I övrigt*

³ Senaste lydelse 2003:484.

får ett kontaktförbud förlängas med högst ett år i taget.

Lydelse enligt prop. 2009/10:237 Föreslagen lydelse

5 §

Ett beslut om *besöksförbud* ska delges den mot vilken förbudet avses gälla. Delgivning får inte ske enligt 34–38 och 47–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

Ett beslut om *kontaktförbud* ska delges den mot vilken förbudet avses gälla. Delgivning får inte ske enligt 34–38 och 47–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §⁴

Kan det antas att *besöksförbud* avseende gemensam bostad kommer att meddelas, är den *som* förbudet avses gälla skyldig att på tillsägelse av en polisman följa med till ett förhör som hålls omedelbart därefter, om förhör på platsen inte kan äga rum eller det *annars* är av vikt för utredningen att den *som* förbudet avses gälla följer med till förhör. Vägrar han eller hon utan giltig orsak, får polismannen ta med honom eller henne till förhöret.

Kan det antas att *kontaktförbud* avseende gemensam bostad kommer att meddelas, är den *mot vilken* förbudet avses gälla skyldig att på tillsägelse av en polisman följa med till ett förhör som hålls omedelbart därefter, om förhör på platsen inte kan äga rum eller det *av annan anledning* är av vikt för utredningen att den *mot vilken* förbudet avses gälla följer med till förhör. Vägrar han eller hon utan giltig orsak, får polismannen ta med honom eller henne till förhöret.

Ett förhör enligt första stycket får inte avslutas senare än sex timmar efter det att den förhörde togs med till förhöret.

6 a §⁵

Frågor om *besöksförbud* skall handläggas skyndsamt.

I fråga om *besöksförbud* avseende gemensam bostad skall åklagarens beslut i ärendet meddelas med särskild skyndsamt. Har den *som avses med* förbudet tagits med till förhör skall beslut i ärendet, om det inte finns något synnerligt hinder, meddelas i samband med att förhöret avslutas.

Frågor om *kontaktförbud* ska handläggas skyndsamt.

I fråga om *kontaktförbud* avseende gemensam bostad ska åklagarens beslut i ärendet meddelas med särskild skyndsamt. Har den *mot vilken* förbudet avses gälla tagits med till förhör ska beslut i ärendet, om det inte finns något synnerligt hinder, meddelas i samband med att förhöret avslutas.

⁴ Senaste lydelse 2003:484.

⁵ Senaste lydelse 2003:484.

7 §

Frågor om *besöksförbud* prövas av allmän åklagare och tas upp på begäran av den som förbudet avses skydda eller när det annars finns anledning till det.

Frågor om *kontaktförbud* prövas av allmän åklagare och tas upp på begäran av den som förbudet avses skydda eller när det annars finns anledning till det.

7 a §⁶

I fråga om *besöksförbud* avseende gemensam bostad *skall* ett offentligt biträde förordnas för den som förbudet gäller eller avses gälla, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Frågan om förordnande *skall* prövas så snart som möjligt.

I fråga om *kontaktförbud* avseende gemensam bostad *eller särskilt utvidgat kontaktförbud ska* ett offentligt biträde förordnas för den som förbudet gäller eller avses gälla, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Frågan om förordnande *ska* prövas så snart som möjligt.

Ett sådant biträde har samma rättigheter som en offentlig försvarare.

8 §

Prövningen av frågor om *besöksförbud* ankommer på åklagaren *i* den ort där förbudet helt eller huvudsakligen *avses bli tillämpat* eller där den mot vilken förbudet avses gälla har *sitt* hemvist eller mera varaktigt uppehåller sig. Är den sistnämnde misstänkt för brott som har betydelse för frågan om *besöksförbud*, får frågan prövas även av åklagare som är behörig att väcka åtal för brottet.

Prövningen av frågor om *kontaktförbud* ankommer på åklagaren *på* den ort där förbudet helt eller huvudsakligen *ska gälla* eller där den mot vilken förbudet avses gälla har *sin* hemvist eller mera varaktigt uppehåller sig. Är den sistnämnde misstänkt för brott som har betydelse för frågan om *kontaktförbud*, får frågan prövas även av åklagare som är behörig att väcka åtal för brottet.

I fråga om åklagare tillämpas vidare 7 kap. rättegångsbalken.

9 §

För utredning av frågor om *besöksförbud* får åklagaren anlita biträde av polismyndighet.

I fråga om utredningen gäller i tillämpliga delar 23 kap. 4, 6, 7 och 9–12 §§ rättegångsbalken. *Härvid skall vid* tillämpningen av 4 och 11 §§ bestämmelserna om den som är misstänkt i stället avse den mot vilken förbudet avses gälla.

För utredning av frågor om *kontaktförbud* får åklagaren anlita biträde av polismyndighet.

I fråga om utredningen gäller i tillämpliga delar 23 kap. 4, 6, 7 och 9–12 §§ rättegångsbalken. *Vid* tillämpningen av 4 och 11 §§ *ska* bestämmelserna om den som är misstänkt i stället avse den mot vilken förbudet avses gälla.

⁶ Senaste lydelse 2003:484.

11 §⁷

Innan frågan om *besöksförbud* prövas, ska den mot vilken förbudet avses gälla *samt* den som förbudet avses skydda underrättas om uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan än honom eller henne själv och ges tillfälle att yttra sig över dem. Frågan får dock avgöras utan att så har skett, om åtgärderna är uppenbart obehövliga, om det kan befaras att det annars skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet i ärendet eller om avgörandet inte kan *uppskjutas*.

Åklagaren bestämmer hur underrättelse enligt första stycket ska ske. Underrättelseskylldigheten gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Innan frågan om *kontaktförbud* prövas ska den mot vilken förbudet avses gälla *och* den som förbudet avses skydda underrättas om uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan än honom eller henne själv och ges tillfälle att yttra sig över dem. Frågan får dock avgöras utan att så har skett om åtgärderna är uppenbart obehövliga, om det kan befaras att det annars skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet i ärendet eller om avgörandet inte kan *skjutas upp*.

12 §

Ett beslut varigenom åklagaren *avgör ett ärende om besöksförbud* skall vara skriftligt och ange

1. den som förbudet avses skydda och den som förbudet avses gälla,

2. förbudets innebörd och omfattning,

3. de skäl som har bestämt utgången,

4. åberopade lagrum,

5. *påföljden vid överträdelse av förbudet samt*

6. upplysning om möjligheten att få rättens prövning enligt 14 § och att begära omprövning enligt 23 §.

Ett beslut varigenom åklagaren *ålägger någon kontaktförbud* ska vara skriftligt och ange

1. den som förbudet avses skydda och den som förbudet avses gälla *mot*,

5. *vilken påföljd som överträdelse av förbudet kan medföra, och*

12 a §

Ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning ska, utöver vad som anges i 12 §, ange

1. *den polismyndighet som är ansvarig för den elektroniska övervakningen,*

2. *när den elektroniska övervakningen ska inledas och hur det ska ske,*

3. *vad den mot vilken förbudet*

⁷ Senaste lydelse 2009:437.

gäller är skyldig att göra för att medverka till att övervakningen kommer till stånd och kan fortgå, och

4. vilken påföljd som hindrande av elektronisk övervakning enligt 25 § kan medföra.

13 §

Vid åklagarens handläggning av ärenden om *besöksförbud* gäller i övrigt 4–9 §§, 14–15 §§, 20 § första stycket andra meningen 1, 3 och 4 och andra stycket samt 26 § förvaltningslagen (1986:223).

Vid åklagarens handläggning av ärenden om *kontaktförbud* gäller i övrigt 4–9, 14, 15 §§, 20 § första stycket andra meningen 1, 3 och 4 och andra stycket samt 26 § förvaltningslagen (1986:223).

13 a §⁸

När ett beslut om *besöksförbud* avseende gemensam bostad har meddelats får en polisman avlägsna den som avses med förbudet från bostaden.

När ett beslut om *kontaktförbud* avseende gemensam bostad har meddelats får en polisman avlägsna den mot vilken förbudet gäller från bostaden.

När ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning har meddelats, är polismyndigheten på den ort där förbudet helt eller huvudsakligen ska gälla ansvarig för verkställigheten av den elektroniska övervakningen.

Den polismyndighet som avses i andra stycket får överlämna ansvaret för verkställighet av den elektroniska övervakningen till en annan polismyndighet. Innan ansvaret överlämnas ska samråd ske mellan myndigheterna.

14 §⁹

Åklagarens beslut i fråga om *besöksförbud* skall prövas av tingsrätten, om den som har ålagts *besöksförbud* eller den som förbudet avses skydda begär det. Begäran om sådan prövning skall göras skriftligen eller muntligen hos åklagaren, som i så fall skall

Åklagarens beslut i fråga om *kontaktförbud* ska prövas av tingsrätten, om den som har ålagts *kontaktförbud* eller den som förbudet avses skydda begär det. Begäran om sådan prövning ska göras skriftligen eller muntligen hos åklagaren, som ska överlämna

⁸ Senaste lydelse 2003:484.

⁹ Senaste lydelse 2003:484.

överlämna ärendet till rätten. Omfattar ärendet beslut om *besöksförbud* avseende gemensam bostad *skall* åklagaren utan dröjsmål överlämna ärendet till rätten.

ärendet till rätten. Omfattar ärendet beslut om *kontaktförbud* avseende gemensam bostad *ska* åklagaren utan dröjsmål överlämna ärendet till rätten.

15 §¹⁰

Behörig domstol är den tingsrätt där åklagare som har prövat frågan om *besöksförbud skall* föra talan i brottmål i allmänhet. Omfattar ärendet en prövning av ett beslut om *besöksförbud* avseende gemensam bostad, *skall* vad som sägs i 19 kap. 12 § andra meningen rättegångsbalken om domstols befattning med förundersökning och användande av tvångsmedel tillämpas.

Behörig domstol är den tingsrätt där åklagare som har prövat frågan om *kontaktförbud ska* föra talan i brottmål i allmänhet. Omfattar ärendet en prövning av ett beslut om *kontaktförbud* avseende gemensam bostad, *ska* vad som sägs i 19 kap. 12 § andra meningen rättegångsbalken om domstols befattning med förundersökning och användande av tvångsmedel tillämpas.

16 §

Har åklagaren beslutat om *besöksförbud*, är han skyldig att på begäran av den som förbudet avses skydda föra dennes talan vid rätten, om inte särskilda skäl talar mot det.

Rätten *skall* begära yttrande av åklagaren, om det inte är obehövligt.

Har åklagaren beslutat om *kontaktförbud*, är han *eller hon* skyldig att på begäran av den som förbudet avses skydda föra dennes talan vid rätten, om inte särskilda skäl talar mot det.

Rätten *ska* begära yttrande av åklagaren, om det inte är obehövligt.

17 §

Rätten får förordna att ett *besöksförbud* tills vidare inte *skall* gälla. Om *besöksförbud* inte tidigare meddelats, får rätten meddela sådant förbud fram till dess att ärendet avgjorts slutligt.

Rätten får förordna att ett *kontaktförbud* tills vidare inte *ska* gälla. Om *kontaktförbud* inte tidigare meddelats, får rätten meddela sådant förbud fram till dess att ärendet avgjorts slutligt.

19 §¹¹

Sammanträde inför rätten *skall* alltid hållas, om någon part begär det.

Omfattar ärendet en prövning av ett beslut om *besöksförbud* avseende gemensam bostad *skall* tingsrätten även utan särskild

Sammanträde inför rätten *ska* alltid hållas om någon part begär det.

Omfattar ärendet en prövning av ett beslut om *kontaktförbud* avseende gemensam bostad *ska* tingsrätten även utan särskild

¹⁰ Senaste lydelse 2003:484.

¹¹ Senaste lydelse 2003:484.

begäran hålla sammanträde i ärendet så snart det kan ske och, om det inte finns något synnerligt hinder, senast på fjärde dagen efter det att rättens prövning *påkallades* hos åklagaren. Ärendet *skall*, om det inte finns något synnerligt hinder, avgöras i anslutning till sammanträdet.

begäran hålla sammanträde i ärendet så snart det kan ske och, om det inte finns något synnerligt hinder, senast på fjärde dagen efter det att rättens prövning *begärdes* hos åklagaren. Ärendet *ska*, om det inte finns något synnerligt hinder, avgöras i anslutning till sammanträdet.

21 §¹²

Vid rättens handläggning av ärenden om *besöksförbud* gäller i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden. *Därvid gäller i fråga om begäran om prövning vad som sägs i den lagen om ansökan.*

Vid rättens handläggning av ärenden om *kontaktförbud* gäller i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden. *I fråga om en begäran om prövning gäller vad som sägs i den lagen om ansökan.*

Ett beslut varigenom rätten ålägger någon kontaktförbud ska innehålla de uppgifter som anges i 12 § första stycket 1–5 och 12 a §.

22 §

Har någon begärt rättens prövning av ett beslut i fråga om *besöksförbud* och är den mot vilken förbudet avses gälla misstänkt för brott som har betydelse för prövning av frågan om förbudet, får beslutet i fråga om *besöksförbud* prövas i mål om allmänt åtal rörande brottet. *Därvid tillämpas bestämmelserna om rättegång i ett sådant mål.*

Har någon begärt rättens prövning av ett beslut i fråga om *kontaktförbud* och är den mot vilken förbudet avses gälla misstänkt för brott som har betydelse för prövning av frågan om förbudet, får beslutet i fråga om *kontaktförbud* prövas i mål om allmänt åtal rörande brottet. *Bestämmelserna om rättegång i ett sådant mål ska tillämpas.*

Hävande eller ändring av besöksförbud

Hävande eller ändring av kontaktförbud

23 §

Om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl till det, får åklagaren häva eller ändra ett beslut *i fråga om besöksförbud* som har meddelats av åklagaren eller rätten.

Om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl till det, får åklagaren häva eller ändra ett beslut om *kontaktförbud* som har meddelats av åklagaren eller rätten.

Första stycket gäller dock inte om beslutet är föremål för rättens prövning.

¹² Senaste lydelse 1996:263.

Överträdelse av besöksförbud

Den som bryter mot ett *besöksförbud* döms för överträdelse av *besöksförbud* till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall *skall* inte dömas till ansvar.

Överträdelse av kontaktförbud24 §¹³

Den som bryter mot ett *kontaktförbud* döms för *överträdelse av kontaktförbud* till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall *ska* inte dömas till ansvar.

25 §¹⁴

Den som har meddelats ett särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning och som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet hindrar att den elektroniska övervakningen kommer till stånd eller kan fortgå döms för *hindrande av elektronisk övervakning* till böter eller fängelse i högst ett år.

Uppgifter om den övervakades position

26 §

Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning får endast tas fram när

1. den övervakade träder in i eller vistas inom det område som avses i 2 § andra stycket, eller
2. pågående elektronisk övervakning hindras.

27 §

Uppgifter om den övervakades position, som får tas fram enligt 26 §, får bevaras i högst två månader.

När uppgifter om den övervakades position inte längre får bevaras ska de omedelbart förstöras.

¹³ Senaste lydelse 1989:1075.

¹⁴ Tidigare 25 § upphävd genom 1989:1075.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011. Ett besöksförbud som har meddelats enligt äldre föreskrifter ska efter ikraftträdandet anses som ett kontaktförbud enligt denna lag.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Infaller den tid, då enligt lag eller särskild författning en åtgärd senast *skall* vidtas, på en söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, får åtgärden vidtas nästa vardag.

Infaller den tid, då enligt lag eller särskild författning en åtgärd senast *ska* vidtas, på en söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, får åtgärden vidtas nästa vardag.

Första stycket gäller inte i fråga om

1. de frister för häktningsframställning och häktningsförhandling som anges i 24 kap. 12 och 13 §§, 17 § fjärde stycket och 19 § rättegångsbalken, och

2. den frist för sammanträde i ärende om *besöksförbud* avseende gemensam bostad som anges i 19 § andra stycket lagen (1988:688) om *besöksförbud*.

2. den frist för sammanträde i ärende om *kontaktförbud* avseende gemensam bostad som anges i 19 § andra stycket lagen (1988:688) om *kontaktförbud*.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

¹ Senaste lydelse 2005:44.

6 Förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

Härigenom föreskrivs att 16 § folkbokföringslagen (1991:481) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §¹

En person som av särskilda skäl kan antas bli utsatt för brott, förföljelser eller allvarliga trakasserier på annat sätt, får vid flyttning medges att vara folkbokförd på den gamla folkbokföringsorten (kvarskrivning). Kvarskrivning kan ske endast efter ansökan från den enskilde.

Kvarskrivning får medges endast om den enskildes behov av skydd inte kan tillgodoses genom <i>besöksförbud</i> eller på annat sätt.	Kvarskrivning får medges endast om den enskildes behov av skydd inte kan tillgodoses genom <i>kontaktförbud</i> eller på annat sätt.
---	--

Kvarskrivning får även avse den utsatte personens medflyttande familj.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

¹ Senaste lydelse 1997:989.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

Härigenom föreskrivs att 28 § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §¹

Ges en patient rättspsykiatrisk vård som är förenad med särskild utskrivningsprövning ska chefsöverläkaren, om det behövs med hänsyn till brottet och övriga omständigheter, ge målsäganden möjlighet att begära att bli underrättad när

1. patienten har lämnat sjukvårdsinrättningen utan tillstånd eller inte har återvänt dit sedan tiden för ett tillstånd att vistas utanför inrättningens område har gått ut eller tillståndet har återkallats,

2. beslut har fattats om att patienten får vistas utanför sjukvårdsinrättningens område,

3. beslut har fattats om att patienten ska genomgå öppen rättspsykiatrisk vård, eller

4. beslut har fattats om att vården ska upphöra.

Önskar målsäganden underrättelse, ska en sådan ges vid beslut som anges i denna paragraf innan patienten lämnar vårdinrättningen och annars så snart som möjligt.

Om det finns särskilda skäl får en sådan underrättelse lämnas utan att målsäganden begärt att bli underrättad.

Underrättelsen ska utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Underrättelsen ska innehålla information om de regler som gäller för meddelande av *besöksförbud* enligt lagen (1988:688) om *besöksförbud*.

Underrättelsen ska utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Underrättelsen ska innehålla information om de regler som gäller för meddelande av *kontaktförbud* enligt lagen (1988:688) om *kontaktförbud*.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

¹ Senaste lydelse 2008:416.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård

Härigenom föreskrivs att 21 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §¹

Om den dömda undergår sluten ungdomsvård för ett brott som har riktat sig mot någons liv, hälsa, frihet eller frid, *skall* målsäganden tillfrågas om han eller hon vill bli underrättad om följande:

1. vid vilket särskilt ungdomshem den dömda befinner sig,
2. när den dömda frigges,
3. om den dömda förflyttas,
4. om den dömda vistas utanför det särskilda ungdomshemmet, och
5. om den dömda rymmer.

Underrättelse om en planerad vistelse utanför det särskilda ungdomshemmet behöver inte lämnas, när en underrättelse på grund av beslutad bevakning eller andra förhållanden framstår som uppenbart obehövlig. Detsamma gäller när en underrättelse på goda grunder kan antas allvarligt äventyra den dömdes egen säkerhet.

Underrättelse till målsägande om frigivning *skall* lämnas i lämplig tid före frigivningen. I andra fall *skall* underrättelsen lämnas så tidigt som möjligt. Underrättelsen *skall* utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Underrättelsen *skall* innehålla information om de regler som gäller för meddelande av *besöksförbud* enligt lagen (1988:688) om *besöksförbud*.

Om den dömda undergår sluten ungdomsvård för ett brott som har riktat sig mot någons liv, hälsa, frihet eller frid, *ska* målsäganden tillfrågas om han eller hon vill bli underrättad om följande:

Underrättelse till målsägande om frigivning *ska* lämnas i lämplig tid före frigivningen. I andra fall *ska* underrättelsen lämnas så tidigt som möjligt. Underrättelsen *ska* utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Underrättelsen *ska* innehålla information om de regler som gäller för meddelande av *kontaktförbud* enligt lagen (1988:688) om *kontaktförbud*.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

¹ Senaste lydelse 2006:935.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Härigenom föreskrivs att 3, 16 och 17 §§ lagen (1998:620) om belastningsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Registret ska innehålla uppgifter om den som

1. genom dom, beslut, strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot har ålagts påföljd för brott,

2. har ålagts förvandlingsstraff för böter,

3. med tillämpning av 30 kap. 6 § brottsbalken har förklarats fri från påföljd,

4. på grund av åklagares beslut enligt 20 kap. 7 § rättegångsbalken, 9 eller 17 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare eller 46 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall inte har åtalats för brott, eller

5. har meddelats *besöksförbud* enligt lagen (1988:688) om *besöksförbud* eller tillträdesförbud enligt lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang, dock inte tillträdesförbud enligt 9 a § i den sistnämnda lagen.

5. har meddelats *kontaktförbud* enligt lagen (1988:688) om *kontaktförbud* eller tillträdesförbud enligt lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang, dock inte tillträdesförbud enligt 9 a § i den sistnämnda lagen.

16 §²

En uppgift i registret *skall* gallras

En uppgift i registret *ska* gallras

1. om en överrätt genom dom eller beslut frikämt den registrerade för den åtalade gärningen,

2. om en domstol efter resning har meddelat dom eller beslut som avses i 1,

3. om dom, beslut, strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot har undanröjts,

4. om överrätt har upphävt ett beslut om förvandlingsstraff för böter,

5. om åklagares beslut att meddela åtalsunderlåtelse har återkallats,

6. om *besöksförbud* eller tillträdesförbud har upphävts eller

6. om *kontaktförbud* eller tillträdesförbud har upphävts, eller

7. när den registrerade har avlidit.

17 §³

Utöver vad som följer av 16 § ska uppgifter om

¹ Senaste lydelse 2009:102.

² Senaste lydelse 2005:322.

³ Senaste lydelse 2010:540.

1. fängelse- eller förvandlingsstraff för böter gallras tio år efter frigivningen,

2. fängelsestraff som ska anses helt verkställt genom tidigare frihetsberövande eller från vilket någon genom beslut om nåd helt har befriats gallras tio år efter domen eller beslutet,

3. fängelsestraff som har fallit bort enligt 35 kap. 8 eller 9 § brottsbalken eller förvandlingsstraff för böter som har fallit bort enligt 18 eller 21 § bötesverkställighetslagen (1979:189) gallras fem år efter det att straffet föll bort,

4. skyddstillsyn eller villkorlig dom gallras

a) tio år efter domen eller beslutet, eller

b) fem år efter domen eller beslutet, om uppgiften avser en person som var under 18 år vid tidpunkten för brottet eller brotten,

5. slutna ungdomsvård gallras tio år efter det att påföljden helt verkställdes,

6. ungdomsvård eller överlämnande till vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall gallras

a) tio år efter domen eller beslutet, eller

b) fem år efter domen eller beslutet, om uppgiften avser en person som var under 18 år vid tidpunkten för brottet eller brotten,

7. överlämnande till rättspsykiatrisk vård gallras tio år efter utskrivningen,

8. ungdomstjänst gallras

a) tio år efter domen eller beslutet, eller

b) fem år efter domen eller beslutet, om uppgiften avser en person som var under 18 år vid tidpunkten för brottet eller brotten,

9. böter gallras fem år efter domen, beslutet eller godkännandet av strafföreläggandet eller föreläggandet av ordningsbot,

10. att någon enligt 30 kap. 6 § brottsbalken har förklarats fri från påföljd gallras

a) tio år efter domen eller beslutet, eller

b) fem år efter domen eller beslutet, om uppgiften avser en person som var under 18 år vid tidpunkten för brottet eller brotten,

11. åklagares beslut att inte åtala för brott gallras

a) tio år efter beslutet, eller

b) tre år efter beslutet, om uppgiften avser en person som var under 18 år vid tidpunkten för brottet,

12. beslut om *besöksförbud* 12. beslut om *kontaktförbud* gallras tio år efter beslutet, och gallras tio år efter beslutet, och

13. beslut om tillträdesförbud gallras fem år efter beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

10 Förslag till lag om ändring i sambolagen (2003:376)

Härigenom föreskrivs att 28 och 31 §§ sambolagen (2003:376) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*28 §¹

På ansökan av en sambo *skall* domstolen i fråga om en bostad som enligt 8 § *skall* ingå i bodelning bestämma vem av samborna som *skall* ha rätt att bo kvar i bostaden till dess att bodelning har gjorts. Domstolen får därvid också för samma tid, på begäran av någon av samborna, förbjuda samborna att besöka varandra. Domstolen får även ändra ett tidigare förordnande.

På begäran av någon av samborna får domstolen besluta om vad som *skall* gälla enligt första stycket för tiden till dess att frågan har avgjorts genom beslut som har vunnit laga kraft. Ett sådant interimistiskt beslut får verkställas och gäller på samma sätt som ett beslut som har vunnit laga kraft. Beslutet får dock när som helst ändras av domstolen och *skall* omprövas när ärendet slutligt avgörs.

Om någon överträder ett *besöksförbud* som meddelats enligt första eller andra stycket, tillämpas 24 § lagen (1988:688) om *besöksförbud*.

Innan domstolen meddelar ett beslut *skall* motparten få tillfälle att yttra sig.

På ansökan av en sambo *ska* domstolen i fråga om en bostad som enligt 8 § *ska* ingå i bodelning bestämma vem av samborna som *ska* ha rätt att bo kvar i bostaden till dess att bodelning har gjorts. Domstolen får därvid också för samma tid, på begäran av någon av samborna, förbjuda samborna att besöka varandra. Domstolen får även ändra ett tidigare förordnande.

På begäran av någon av samborna får domstolen besluta om vad som *ska* gälla enligt första stycket för tiden till dess att frågan har avgjorts genom beslut som har vunnit laga kraft. Ett sådant interimistiskt beslut får verkställas och gäller på samma sätt som ett beslut som har vunnit laga kraft. Beslutet får dock när som helst ändras av domstolen och *ska* omprövas när ärendet slutligt avgörs.

Om någon överträder ett *förbud* som meddelats enligt första eller andra stycket, tillämpas 24 § lagen (1988:688) om *kontaktförbud*.

Innan domstolen meddelar ett beslut *ska* motparten få tillfälle att yttra sig.

31 §²

I mål om rätt att överta bostad enligt 22 § får domstolen, för tiden till dess att frågan har avgjorts

I mål om rätt att överta bostad enligt 22 § får domstolen, för tiden till dess att frågan har avgjorts

¹ Senaste lydelse 2003:485.

² Senaste lydelse 2003:485.

genom dom som har vunnit laga kraft, på yrkande av någon av samborna bestämma vem av dem som *skall* ha rätt att bo kvar i bostaden. Domstolen får därvid också för samma tid, på begäran av någon av samborna, förbjuda samborna att besöka varandra. Om rätt att bo kvar i bostaden tillerkänns den sambo som inte har hyres- eller bostadsrätten, *skall* domstolen också på yrkande bestämma vad sambon *skall* betala till den andra sambon för nyttjandet av bostaden och vad den förstnämnda sambon i övrigt *skall* iaktta.

Har den ena sambon berättigats att bo kvar i bostaden, är den andra sambon skyldig att genast flytta därifrån.

Ett beslut enligt första stycket får verkställas och gäller på samma sätt som en dom som har vunnit laga kraft. Beslutet får dock när som helst ändras av domstolen och *skall* omprövas när målet avgörs.

Om någon överträder ett *besöksförbud* som meddelats enligt första stycket, tillämpas 24 § lagen (1988:688) om *besöksförbud*.

Innan domstolen meddelar ett beslut *skall* motparten få tillfälle att yttra sig.

genom dom som har vunnit laga kraft, på yrkande av någon av samborna bestämma vem av dem som *ska* ha rätt att bo kvar i bostaden. Domstolen får därvid också för samma tid, på begäran av någon av samborna, förbjuda samborna att besöka varandra. Om rätt att bo kvar i bostaden tillerkänns den sambo som inte har hyres- eller bostadsrätten, *ska* domstolen också på yrkande bestämma vad sambon *ska* betala till den andra sambon för nyttjandet av bostaden och vad den förstnämnda sambon i övrigt *ska* iaktta.

Ett beslut enligt första stycket får verkställas och gäller på samma sätt som en dom som har vunnit laga kraft. Beslutet får dock när som helst ändras av domstolen och *ska* omprövas när målet avgörs.

Om någon överträder ett *förbud* som meddelats enligt första stycket, tillämpas 24 § lagen (1988:688) om *kontaktförbud*.

Innan domstolen meddelar ett beslut *ska* motparten få tillfälle att yttra sig.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

11 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att rubriken närmast efter rubriken till 35 kap. ska lyda "Förundersökning, register, kontaktförbud, m.m.",

dels att 35 kap. 5 § och rubriken närmast före 35 kap. 5 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 kap.

Besöksförbud

Kontaktförbud

5 §

Sekretess gäller i ärende enligt lagen (1988:688) om *besöksförbud* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärende enligt lagen (1988:688) om *kontaktförbud* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

BILAGA 3

Lagrådsyttrande som begärts av utskottet

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2011-02-03

Närvarande: F.d. justitierådet Bo Svensson samt justitieråden Eskil Nord och Ann-Christine Lindeblad.

Förbättrat skydd mot stalking

Justitieutskottet har den 18 januari 2011 beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen 26 och 27 §§ förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud i proposition 2010/11:45.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnessakkunniga Catharina Sitte Durling och föredragande Cecilia Back.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Vid föredragningen har upplysts att remissen är föranledd av vad Lagrådet anfört i sitt tidigare yttrande över förslaget till lag om ändring i lagen om besöksförbud och regeringens kommentar med anledning av detta (prop. 2010/11:45 s. 133 och 57).

Vid föredragningen har vidare upplysts att upphandlingen av tekniken kring den elektroniska övervakningen förbereds och att avsikten är att kravspecifikationen ska utformas så att det system som ska anskaffas inte kommer att ge möjlighet till kontinuerlig registrering av

var den övervakade befinner sig. Sådana uppgifter kommer att kunna registreras i systemet först efter det att någon av de situationer inträffar som avses i 26 §. Registreringen ska upphöra när den övervakade lämnat det område där han eller hon inte får vistas. När en utrustning gjorts obrukbar registreras positionen när detta inträffar men någon möjlighet att därefter följa den övervakade finns inte. De uppgifter som registrerats i systemet under den tid detta varit aktivt kommer att bevaras under två månader från registreringstillfället och kommer därefter att automatiskt raderas. Ordet "pågående" i 26 § 2 avses markera endast att den övervakade anses vara under elektronisk övervakning redan från beslutet om detta och är inte avsett att ha någon syftning på registreringen av uppgifter.

26 §

De uppgifter som nu föreligger om den tekniska utformningen av övervakningssystemet visar enligt Lagrådets mening att det system som nu kommer att upphandlas är avsett att ge utrymme för hänsyn till skyddet för den personliga integriteten.

Den föreslagna lagtexten kan därför godtas men bör förtydligas för att bättre överensstämma med vad som nu har upplysts.

Lagrådet föreslår att paragrafen får följande lydelse:

Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning får registreras och tas fram endast när

1. den övervakade träder in i eller vistas inom det område som avses i 2 § andra stycket, eller
2. en beslutad elektronisk övervakning hindras.

BILAGA 4

Utskottets lagförslag

Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud

*Regeringens förslag**Utskottets förslag*

26 §

Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning får endast tas fram när

1. den övervakade träder in i eller vistas inom det område som avses i 2 § andra stycket, eller

2. *pågående* elektronisk övervakning hindras.

Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning får *registreras och* tas fram endast när

1. den övervakade träder in i eller vistas inom det område som avses i 2 § andra stycket, eller

2. *en beslutad* elektronisk övervakning hindras.